

SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Sürdürülebilir Ekonomik Kalkınma için BAE/Ürdün/Mısır/Bahreyn/Fas/Türkiye/Katar
Sanayi Ortaklığı
(the UAE/Jordan/Egypt/Bahrain/Morocco/Türkiye/Qatar Industrial Partnership for
Sustainable Economic Development)
Bilgi Notu

Genel Bakış

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Mısır Arap Cumhuriyeti ve Ürdün Haşimi Krallığı, Mayıs 2022’de Abu Dabi’de gerçekleştirilen ortaklık lansmanı ile yeni endüstriyel fırsatların kilidini açmak ve katılımcı ülkelerde, öncelikli beş sektörde (gıda ve tarım, gübre, ilaç, tekstil, mineraller ve petrokimya) sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlamak için Sürdürülebilir Ekonomik Büyüme İçin Endüstriyel Ortaklığı’nı duyurmuşlardır. Temmuz 2022’de Kahire’de gerçekleştirilen 2. Üst Komite Toplantısı’nda Bahreyn Krallığı, Ocak 2024’te Bahreyn’de gerçekleştirilen 3. Üst Komite Toplantısı’nda Fas Krallığı Ortaklığa katılmıştır. Şubat 2025’te ise 4. Üst Komite Toplantısı’nda ülkemiz ve Katar Ortaklığa üye olmuştur.

Ortaklık kapsamında üye ülkeler, kaynakları ve endüstrileri entegre ederek ve rekabet avantajlarından yararlanarak kendi sanayi sektörlerini büyütmek için iş birliği yapacaklardır. Ayrıca, ortaklık ile üretim maliyetlerinin azaltılması, tedarik zincirlerinin güvence altına alınması, daha fazla iş fırsatının yaratılması, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunulması, kendi kendine yeterliliğin teşvik edilmesi, endüstriyel büyümenin ve rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Ortaklığın, üye ülkelerdeki sanayi sektörünü ilerleteceği ve sanayinin ulusal Gayrisafi Yurt İçi Hasıla’ya (GSYH) katkısını artırmaya yardımcı olacağı, dört ülkenin ekonomisini güçlendireceği ve çeşitlendireceği belirtilmektedir. Ortaklıkta özel sektörün katılımı da teşvik edilmektedir.

Ortaklık hedeflerinin hızlandırılması için 10 milyar dolar tutarında bir yatırım fonunun tesis edildiği, bu fonun Abu Dabi Kalkınma Holdingi (ADQ) tarafından yönetilmektedir. Ancak, Mubadala da Ortaklıkta yer alacaktır.

Ortaklığın tanıtılması ve ülkemizdeki ilgili sektörlerde faaliyet gösteren firmaların bilgilendirilmesi amacıyla, 11 Haziran 2024 ve 20 Mart 2025 tarihlerinde firmaların katılımıyla

SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

çalıştaylar düzenlenmiştir. Çalıştaylara katılım sağlayan firmalardan gönderilen proje teklifleri Ortaklık Sekretaryası ile paylaşılmış, bu projelerden bazıları kısa listeye alınarak, üye ülkelerdeki potansiyel ortak firmalarla paylaşılmıştır. Ancak, katılımcı ülkelerden ve Ortaklık Sekretaryasından alınan geri bildirimlerde; ülkemiz tarafından sunulan projelerin maliyet tutarlarının görece düşük kaldığı, gelen proje tekliflerinin daha çok Türkiye’de gerçekleştirilecek yatırımlar için finansman arayışına yönelik olduğu, projelerde yatırım yapılması istenen ürünlerin çoğunlukla henüz Ar-Ge aşamasında bulunduğu ve nihai ürün niteliğinde olmadığı ifade edilmiştir.

Ortaklık Sekretaryası; proje başvurusunda bulunacak firmaların en az 50 milyon ABD Doları değerinde yatırım gerektiren proje teklifinde bulunmalarını, projelerde yer alacak ürünlerin Ar-Ge aşamasında değil nihai ürün aşamasında olmasını ve bu nihai ürünlerin üye ülkeler arasında tedarik ve ticarete konu olabilecek nitelikte olması gerektiğini vurgulamıştır.

Bölgesel İşbirliğini Artırıcı Etkisi:

Bu yapı, bölgede ekonomik entegrasyonu teşvik eden nadir girişimlerden biridir ve aşağıdaki açılardan **bölgesel işbirliğini derinleştirici** bir rol oynamaktadır:

1. Çok Taraflı İşbirliği Mekanizması: Üye ülkeler arasında ortak yatırım fonları, sanayi kümelenmeleri ve teknoloji transferi alanlarında sistematik işbirliklerini teşvik eder.
2. Tedarik Zincirlerinde Karşılıklı Tamamlayıcılık: Katılımcı ülkelerin üretim, hammadde, lojistik ve iş gücü gibi alanlardaki karşılıklı avantajlarını değerlendirerek sinerji yaratır.
3. Siyasi ve Ekonomik Diyalog Ticaret ve sanayi politikaları alanında koordinasyon mekanizmaları geliştirerek özel sektör düzeyinde diyalogu teşvik eder.
4. Bölgesel İstikrar ve Sürdürülebilirlik: Ekonomik kalkınma hedeflerini çevresel sürdürülebilirlik ve enerji verimliliği ilkeleriyle uyumlu hale getirerek, uzun vadeli bölgesel istikrarı destekler.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Sanayi Ortaklığı'nın Stratejik Hedefleri

1. Tedarik zinciri güvenliği ve dirençlilik (resilience)
2. Yerelleştirme (lokalizasyon) ve değer zinciri sinerjileri
3. Entegre katma değerli imalat
4. Ekonomik büyüme, çeşitlendirme ve istihdam yaratma
5. Sürdürülebilirlik temelli büyüme
6. Tarım, ilaç, petrokimya, tekstil ve metaller gibi kilit sektörlerde rekabetçiliği artırmak.

Stratejik Sektörler

Bahse konu hedefler kapsamında belirlenen 5 sektör şu şekildedir;

1. Tarım, gıda ve gübre sanayi
2. İlaç sanayi
3. Tekstil sanayi
4. Kimyasallar, plastikler ve yan ürünleri sanayi
5. Metaller, madenler ve yan ürünleri sanayi

Gelecek dönemde sektör sayısının arttırılması, sanayi şirketleri arasında çeşitli anlaşmalar imzalanması ve işbirliğinin geliştirilmesi planlanmaktadır.